

Становище

от проф. дпн Румен Иванов Стаматов –

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научната степен

„доктор”

в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки;

професионално направление 3.2. Психология

докторска програма: Педагогическа и възрастова психология

автор: Христо Йорданов Йорданов

тема: „ Самооценката за професионално самоусъвършенстване на учителите “

1.Общо описание на представените материали

По избор от научното жури съм определен за негов член по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „ **Самооценката за професионално самоусъвършенстване на учителите** “ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма: Педагогическа и възрастова психология. Автор на дисертационния труд е Христо Йорданов Йорданов – редовен докторант към катедра „Психология”, отчислен с право на защита.

Представеният от Христо Йорданов Йорданов комплект материали е на хартиен носител и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ”. Той включва всички необходими документи. Докторантът е приложил публикации и учебни материали.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.

Темата на дисертационното изследване е актуална в научно – изследователски и в практически аспект. Темата за професионалната самоопределеност и саморазвитие на учителите е с непосредствено влияние върху опитите за осмисляне на ефективността на учебния процес и на взаимодействията между учители и ученици, както и на удовлетвореността от учителската професия. В предложеното изследване актуалността е изразена в опита да се постигне едно разширено разбиране върху самоусъвършенстването на учителите като се проследят влиянията на самооценката, рефлексията, мотивацията и

атрибутивните стилове. Актуалността на темата се открива особено силно в контекста на търсенето на пътища за самоусъвършенстването на учителите.

3. Познаване на проблема

Докторантът се опитва обосновано да постигне целта на дисертационното изследване, както и преследваните задачи със съответните методи на теоретичното и емпиричното изследване. Професионалното саморазвитие, което е основополагащата тема на изследването е разгледано в контекста на различни когнитивни и личностни способности характеристики. Подробно са описани атрибуцирането, рефлексията и самооценката. Намирам за особено оригинално проследяването на връзката между професионално саморазвитие и рефлексия. В този смисъл изследването продължава една традиция върху рефлексията и идеята за праксеологичната рефлексия на В. Василев. Бих искал да отбележа и задълбоченото разглеждане на връзката самооценка атрибутивни стилове и стилове на взаимодействие, което открива възможности за още по-разгърнато изследване на темата. Също бих искал да отбележа и връзката между самооценка и мотивация за професионално развитие. Считаю, че подбора на конструктите е адекватен на темата за професионалното саморазвитие

4. Методика на изследването

Методиката отразява основния замисъл на изследването и на концептуалното му осмисляне. Самата методика включва:

Личностна скала за атрибутивен стил на личността (по Радославова, М., Величков, А., 2005: 49-56).

Психологичен тест за кариерна мотивация на личността (Slavchov & Stoyanova, 2007 : 282-314)

Личностна скала за нагласата на учителя за взаимодействие с учениците (Игов И., Рандев П. 1992 : 72-77,100-101)

Демократичен стил на взаимодействие (Николов, П., Александрова, Н., Кръстев, Л., 2007) - на косвено влияние (Игов И. , Рандев П. 1992 : 72-77,100-101);

Авторитарен стил на взаимодействие (Николов, П., Александрова, Н., Кръстев, Л., 2007) - на пряко влияние (Игов И. , Рандев П. 1992 : 72-77, 100-101).

Въпросниците са с добри психометрични характеристики, което осигурява обективно интерпретиране на емпиричните данни и постигане на предвидената цел, на задачите, произлизащи от нея и обоснованите заключения по отношение на формулираните хипотези.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 144 страници в основния текст, който включва 11 таблици, 5 диаграми и приложение. Структурата включва увод като въведение в изследователската тема, три глави, изводи и препоръки за практиката, заключение и литература. Библиографията е със 99 заглавия на английски език и 20 заглавия на български език. Самото изследване е структурирано в две части – теоретична, която представя основните концепти, около които се изгражда изследването и емпирична, която е представена от цели, задачи, хипотези, инструменти на изследването с подробно описание на психометричните характеристики и различните анализи, в контекста на формулираните хипотези. Представените анализи и изводи са представителни за усилията на докторанта и подкрепят верификацията на получените резултати.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

За оценката на едно дисертационно изследване могат да се приемат следните критерии:

- новост – собствен принос при решаването на изследователския проблем;
- научна ерудиция, изразена в обективността и коректността на представените идеи и възгледи при теоретичното разглеждане на темата и при обзора на литературните изследвания както и в подбора на методиките и анализа на емпиричните данни;
- подробно описание на методиките на изследването и на техните психометрични характеристики;
- коректно представяне на емпиричните данни като се използват статистически методи и анализи на резултатите;
- авторови приноси и препоръки, относно използването на резултатите от научните изследвания.

Приносите на Христо Йорданов Йорданов са съдържателно обобщени и отговарят на проведеното изследване. Като цяло бих искал да отбележа следните положителни моменти:

Разработен е теоретичен модел на самооценката на съвременни учители за професионалното им самоусъвършенстване в контекста на атрибутивния стил, кариерната мотивация и стиловете на взаимодействие на учителите с учениците.

Разработен е изследователски модел на самооценката на съвременни учители за професионалното им самоусъвършенстване в контекста на атрибутивния стил, кариерната мотивация и стиловете на взаимодействие на учителите с учениците.

Изследвани са свързаните нагласи на съвременните учители в самооценката им на атрибутивния стил и на взаимодействието им с ученици.

Изследвани са свързаните нагласи на съвременните учители в самооценката им на кариерната мотивация и на взаимодействието им с ученици.

Това ми дава основание да отбележа, че изследването има приноси, които могат да намерят израз в опитите за преосмислянето на педагогическото взаимодействие и при търсенето на пътища за подобряване на професионалната самоопределеност на учителите.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите на темата на дисертационния труд са под формата на статии и отговарят на изискванията.

9. Лично участие на докторанта

Христо Йорданов Йорданов е бил редовен докторант към катедра „Психология”. Той е реализирал самостоятелно цялото дисертационно изследване. Текстът, получените резултати и приноси са негово лично дело.

10. Автореферат

Авторефератът съдържа основните постановки в дисертационния труд, резултатите и техния анализ. Считаю, че е адекватен на дисертационния труд и обективно отразява теоретичните анализи и основните резултати, представени в съдържанието на изследването.

11. Лични впечатления

Бих искал да отбележа, че Христо Йорданов Йорданов притежава задълбочени познания в изследвана област, съчетани с отговорност и с оригинален подход към емпиричното разглеждане на темата, което обогатява разбиранията за взаимодействията между учители и ученици.

12. Препоръки за бъдещо използване

Предлагам основния текст на дисертацията да се разшири като се наблегне на търсенето на пътища за подобряване на педагогическите взаимодействия и на мотивацията за професионално самоусъвършенстване.

Заклучение

Дисертационният труд показва, че докторантът Христо Йорданов Йорданов притежава задълбочени познания по темата на дисертацията. Смятам, че кандидатът отговаря на условията и реда за присъждане на образователната и научната степен

„доктор” по Закона за развитие на академичния състав в Република България, ППЗРАС, Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ” . След изтъкнатите аргументи, както и на цялостната положителна оценка за извършеното дисертационно изследване, предлагам на научното жури да гласува положително и да присъди образователната и научна степен „доктор” на Христо Йорданов Йорданов, за което давам и своя утвърдителен вот.

28 09 2016 г.

Рецензент:

/проф. дпн Румен Стаматов/